

Sønderjyske Årbøger – vejledning for forfattere, fagfællebedømmere og anmeldere

Sønderjyske Årbøger generelt

Sønderjyske Årbøger er grundlagt i 1889. Det er dermed et af Danmarks ældste historiske tidsskrifter. Det er siden 1923 udgivet af Historisk Samfund for Sønderjylland, hvis 2.000 medlemmer modtager årbogen i november/december måned. *Sønderjyske Årbøger* er således også et af Danmarks mest udbredte historiske tidsskrifter. En årgang af årbogen er på cirka 300 sider og indeholder artikler, kildepublikationer gerne i form af erindringer, eventuelle debatartikler/indlæg, anmeldelser og årsberetninger fra arkiver, biblioteker, museer og forskningsinstitutioner.

Sønderjyske Årbøger er det danske historiske tidsskrift for Sønderjyllands og hertugdømmernes historie. Vores søsterforening syd for grænsen udgiver tilsvarende *Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte*.

Udover *Sønderjyske Årbøger* udgiver Historisk Samfund for Sønderjylland *Sønderjysk Månedsskrift* med kortere artikler på 7-8 sider af især kultur-, lokal- eller personalhistorisk indhold, en kvartalsvis grænselandskronik samt korte anmeldelser med mere. Redaktionens e-mailadresse er hssdj@hssdj.dk.

Krav til artikler i Sønderjyske Årbøger

Sønderjyske Årbøger indgår i den stærke tradition, som findes i dansk historieforskning for at forene videnskabelig udredning med en klar og alment tilgængelig fremstilling for den historisk interesserede læser.

Det betyder på den ene side, at historiefaglige artikler i *Sønderjyske Årbøger* skal leve op til de almindelige krav til en videnskabelig fremstilling. Det indebærer blandt andet:

- Artiklen har en indledning med en klar problemformulering, det vil sige det eller de spørgsmål, som søges besvaret med den pågældende historiske undersøgelse.
- Indledningen beskriver den metode, som benyttes for at besvare denne problemformulering.
- Indledningen beskriver tillige i hovedtræk det kildemateriale, som undersøgelsen bygger på, og de vigtigste problemer i forbindelse hermed.

- Indledningen sætter kort undersøgelsen i forhold til den eksisterende forskning (litteratur) på området.
- Indledningen eller et særligt underafsnit beskriver den historiske sammenhæng, som emnet indgår i.
- Artiklen har en klar disposition med underafsnit.
- Artiklen har en konklusion, som – eventuelt med de nødvendige forbehold – svarer på det eller de spørgsmål, som rejstes i indledningen.
- Artiklen rummer efter konklusionen lister over henholdsvis det anvendte kildemateriale og de trykte kilder samt den anvendte litteratur.
- Artiklen afsluttes med noter, der rummer dokumentationen for de påstande, der er fremsat i hovedteksten i form af specifikke henvisninger til arkivalier, trykte kilder og litteratur. Noterne kan i begrænset omfang bruges til diskussion af underordnede spørgsmål, ligesom de kan rumme forklaringer på begreber i hovedteksten.

Den videnskabelige kvalitet af artiklerne sikres dels ved en bedømmelse i redaktionen, dels ved en anonym fagfællebedømmelse (peer review) ved en anerkendt forsker forud for publiceringen. Dog er kilde- og erindringsartikler undtaget for peer review. Redaktionen forbeholder sig ret til at returnere et manuskript uden fagfællebedømmelse, såfremt ovenstående krav indlysende ikke er overholdt.

Sønderjyske Årbøger bringer normalt ikke artikler, som helt eller i det væsentligste tidligere har været publiceret i et dansk eller gængs slesvig-holstensk tidsskrift, antologi eller lignende. Udgivelse af artikler oversat fra andre sprog kan dog komme på tale.

Hensynet til en bred læserkreds betyder endvidere, at artikler i *Sønderjyske Årbøger* skal være affattet på et klart og korrekt dansk, hvilket blandt andet indebærer:

- Fagjargon undgås.
- Et fagudtryk, som er nødvendigt, forklares for læseren første gang, det anvendes.
- Anvendelse af teoretiske begreber og modeller fra eksempelvis samfundsvidenskab, etnologi, antropologi og litteraturvidenskab undgås helt eller begrænses videst muligt. Det gælder særlig for bachelor- og specialeopgaver, at disse dele af afhandlingen med fordel kan udelades, eventuelt med henblik på publicering andetsteds.
- Der skrives i korte sætninger uden mange indskudte led. Lange sætninger brydes op.
- Der benyttes et varieret sprog.
- Modeudtryk undgås.
- Der benyttes grammatisk kommatering.
- Der anvendes generelt moderne retskrivning. På enkelte områder har redaktionen fastsat supplerende regler jævnfør nedenstående.

Udformning af manuskripter

Manuskripter til *Sønderjyske Årbøger* indsendes i elektronisk form, helst i Microsoft Word og med skrifttypen Times New Roman, punktstørrelse 12 og halvanden linjeafstand. Det indsendes til redaktionen pr. e-mail (hssdj@hssdj.dk) som vedhæftet fil.

Manuskripter til førstkommende årgang af *Sønderjyske Årbøger* indsendes senest den 1. april.

Manuskriptet skal bestå af følgende dele:

- Overskrift, som skrives i 18 punkt og med fede typer.
- Eventuel underoverskrift, som skrives i 14 punkt og med fede typer.
- Forfatternavn, som indledes med "AF" og skrives i 12 punkt med versaler.
- Manchet på maksimalt 700 typeenheder inklusive mellemrum, enkelt linjeafstand.
- Hovedteksten, som normalt ikke må overstige 48.000 typeenheder inklusive mellemrum. Større manuskripter kun efter forudgående forhandling med redaktionen. Hovedteksten inddeles i et passende antal underafsnit, som ikke nummereres. Yderligere opdeling af underafsnit bør ikke finde sted.

- Selvstændige kilde- og litteraturoversigter, som placeres før noterne. Kildeoversigten benævnes KILDER og deles i utrykte og trykte kilder; førstnævnte ordnes efter arkivinstitution, arkivfond, løbenummer, indhold, årstal; sidstnævnte alfabetisk efter titel (aviser og lignende) eller udgivernavn (trykte kildeudgivelser), jævnfør næste punkt. Opstillingen ønskes således:

KILDER

Utrykte kilder:

Rigsarkivet København (RAK):

Udenrigsministeriet nr. 1233: Gruppeordnede sager 1909-45 7.Y.13, Selvstyrebevægelsen 1927-29

Rigsarkivet Aabenraa (RAÅ):

Politimesteren i Tønder nr. 234: Straffeakt nr. 1388 vedr. Cornelius Petersen

Trykte kilder:

Folketingstidende 1926/27

Hejmdal 1927

- I litteraturoversigten, der benævnes LITTERATUR, angives forfatternavn med efternavn først. Bogtitler og navne på tidsskrifter angives med kursiv, mens titler på artikler sættes i anførselstegn. Eksempler:

Fink, Troels: *Båndene bandt. Forbindelsen over Kongeåen 1864-1914*, I-II, Aabenraa 1999.

Noack, Carl Wulff: "Dansk Kristendomsforkyndelse i Sydslesvig". I L.P. Christensen (red.), *Grænsebogen*, Flensborg 1923, s. 35-46.

Adriansen, Inge: "Dybbøl – et dansk og et tysk nationalt symbol", *Sønderjyske Årbøger* 1992, s. 249-290).

Internetkilder angives med URL-adresse og høstdato. Eksempel: *Die Verfassung des Deutschen Reiches*. Citeret 7.1.2021. URL: <http://www.verfassungen.de/de19-33/verf19-i.htm>.

- Notehenvisninger til kilder og litteratur, der benævnes NOTER, skrives som slutnoter. I noterne anvendes arabertal (1, 2, 3...). Henvisningsmåden i noterne er forfatterens navn efterfulgt af værkets udgivelsesår, for eksempel: Hansen 2010, s. 36-38. Ved utrykte kilder henvises til arkivinstitution (gerne forkortet), arkivfond, løbenummer, eventuelt yderligere indhold, for eksempel:
RAÅ, Politimesteren i Tønder nr. 234, straffeakt 1388, rapport af 2.3.1927.
- En tysksproget sammenfatning (Zusammenfassung) på cirka 1.200 typeenheder inklusive mellemrum. Kan indleveres på dansk, idet redaktionen så sørger for oversættelse.
- Kort forfatterbiografi med navn, stilling, eventuel akademisk grad, eventuelt ansættelsessted og e-mailadresse.
- Illustrationer af enhver art, for eksempel tabeller, figurer, kort og billeder indleveres i digital form (minimum 300 dpi). Forslag til deres placering markeres i teksten, hvor også den ønskede billedtekst indføres. Der ønskes almindeligvis 4-6 illustrationer til artikel.

Redaktionens supplerende regler

- Nuværende tyske købstæder skrives altid på dansk – for eksempel Flensborg og Slesvig. Andre geografiske steder skrives på det sprog, der formidlingsmæssigt er mest velegnet.
- Titel på malerier, udstillinger og konferencer skrives med kursiv, mens navne på konkurrencer og foredragsrækker markeres med anførelsestegn.
- Citater skrives ikke i kursiv, men omgives af citationstegn. De oversættes til dansk, medmindre en sproglig finesse herved går tabt, og der anvendes moderne retskrivning, for eksempel skrives navneord med småt. Udeladelser i citatet markeres med skarpe parenteser, og der afsluttes med en note jævnfør dette eksempel: "Historisk Samfund for Sønderjylland [...] blev oprettet i 1922."¹ Lange citater, der strækker sig over 3-4 linjer eller mere, rykkes fri af teksten og skrives med ½ cm indrykning, enkelt linjeafstand og en blankt linje før og efter. I disse tilfælde udelades citationstegnene.
- Historiske begivenheder, navne på bands/musikgrupper/kor og skibsnavne skrives med stort jævnfør retskrivningsordbogen. Verdenskrigene skrives på denne måde: 1. verdenskrig.
- Stillingsbetegnelser skrives med lille begyndelsesbogstav.
- Forkortelser udelades.
- Tal til og med ti skrives som hovedregel med bogstaver.
- Datering skrives således: 1. januar 2003.
- Redaktionel forklaring skrives i skarpe parenteser. Eksempel: fornede [frønnede].
- Kongerækken og lignende angives med romertal. Eksempel: Christian X (ikke Chr. d. 10.).
- Angivelse af levetid som her: Johan Adolf (1590-1616).
- Personnavne skrives ikke nødvendigvis fuldt ud. Vi retter os efter gængs tale – eksempelvis H.C. Andersen.
- Tekst i punktform skrives som i dette afsnit. Som punkttegn anvendes enten ● eller arabertal.

Vejledning for fagfællebedømmelse

- Der forventes en bedømmelse på en halv til en hel A4-side.
- Der gives indledningsvis en kort beskrivelse af manuskriptet med dets vigtigste konklusioner og resultater.
- Artiklen placeres i forhold til den eksisterende forskning.
- Hvilket kildemateriale er taget i anvendelse, og hvordan er behandlingen af materialet?
- En kortfattet vurdering af manuskriptets styrker og svagheder.
- Artiklens læsevenlighed og sproglige kvaliteter.
- Afslutningsvis bedømmes manuskriptet med en af følgende betegnelser:
 - Ubetinget kvalificeret.
 - Betinget kvalificeret med mindre rettelser.
 - Betinget kvalificeret med større rettelser.
 - Afvises
- Bedømmelsen ledsages af en kortfattet begrundelse. Ved bedømmelsen "betinget kvalificeret" angives tillige de ønskede rettelser og begrundelsen herfor.
- Der ønskes ingen bemærkninger til korrektoren, med mindre formuleringerne er direkte meningsforstyrrende, idet redaktionen efterfølgende vil sørge for en grundig redigering og korrekturlæsning på manuskriptet.
- Bedømmelsen sendes til redaktionen.
- Der indhentes normalt kun én fagfællebedømmelse per artikel, men redaktionen har mulighed for at indhente en ekstra bedømmelse, såfremt den ser et behov for en second opinion.
- Der henvises i øvrigt til ovenstående generelle bemærkninger om Sønderjyske Årbøger og kravene til artikler heri.

Vejledning til anmeldere

- Redaktionen udpeger anmelderne.
- Anmeldelsen må maksimalt være på 2 A4-sider á cirka 2.500 anslag. Det plejer at passe nogenlunde til Times New Roman skriftstørrelse 12, margin 2,5 cm på alle kanter.
- Anmeldelsen skal indeholde en overskrift med angivelse af forfatterens navn (efternavn først), bogens titel, forlag, årstal og sideantal.
- Anmeldelsen skal indeholde en beskrivelse af bogens indhold samt en vurdering.
- Anmeldelsen skal formidles til en bredere kreds af læsere og i et nøgternt sprog.
- Anmelderen vedlægger sin egen korte forfatterbiografi med navn, stilling, eventuel akademisk grad, eventuelt ansættelsessted og e-mailadresse.
- Redaktionen forbeholder sig ret til at afvise anmeldelser, der ikke følger ovenstående retningslinjer